

ny

värld i bild

TIDSKRIFT FOR
MORALISK
UPPRUSTNING

NR 3 1976

TIDSKRIFT FÖR
MORALISK UPPRUSTNING

Utkommer en gång i månaden

Utgives av IDÉ och KULTUR
Sveavägen 34 6 tr
111 34 Stockholm
Tel 08/10 34 56

Nr 3 – 1976

I redaktionen
Finn Harald Wetterfors
Jan Franzon
Gunnar Wieselgren
Lennart Sjögren ansv utg

Nordiska medarbetare
Einar Engebretsen och
Eva Riise Hanssen Norge
Keld Jørgensen Danmark

PRENUMERATIONSPRIS
per kalenderår (12 nummer)

Sverige kr 30 -
Postgiro 70 61 90 - 6

Finland mk 25 -
Postgiro 11 20 95 Helsingfors

Lösnummerpris kr 2 50 mk 2
Tryck Br Tengs Oslo

© NY VARLD I BILD

Omslagsbilden

Maorierna står för ett fargstarkt inslag i *Song of Asia*. I en maorisk haka ger de ett kraftfullt uttryck för stoltheten över sin kulturtradition.

Tre upptäckter

«Frank Buchman har gjort de tre största upptäckterna i vår tid», skrev den schweiziske litteraturprofessorn Theophil Spoerri 1954 i ett brev till sin son. Efter prof Spoerris död 1974 har sonen Pierre publicerat ett urval av faderns brev i boken «Theophil Spoerri personlich-lettres à sa famille et ses amis» (Caux Verlag, Luzern). Brevens återges parallellt på tyska och franska.

De tre största upptäckterna, som Frank Buchman förmedlat till vår tid, är enligt prof Spoerri

1) Den standiga förvandlingen. Omvandelsen var en tillfällig händelse som skar ett snitt in i några utvalda personers liv. Standig förvandling är livets egen rörelse. Den är den eviga kampen mellan den konservativa och den revolutionära, som finns inom varje levande människa, den standiga brytningen av rutinen, den lätta beröringen med det som kommer från andra sidan, det som går utöver vår mänskliga begränsning.

2) Den standiga inspirationen med hjälp av meditation. Den innebär en brytning med upprepningen, en vertikal som bryter igenom vårt horisontella vanetänkande och vanehandlande. Den ynkliga försvarslinjen i våra reaktioner måste genombrytas. Det leder till en förvandling som underhåller livets ström.

3) Det standiga motet med andra, detta att vaxa ut ur oss själva och in i gemenskapen, öppenheten för världen. «Förlåt» – det betyder att lossa barken kring mått förhardade jag, att öppna mig för andra. Gottgörelsen är den handling som befriar mig från ett förflutet som kommit på fel spår. Delningen med andra är den åtgärd som låter mig få del i en mänsklig gemenskap där den gudomliga närvaron uppenbaras, blodomloppet i Kristi kropp. Vår grupp-gemenskap är liv och inte lag, en kropp och inte en maskin, en organism och inte en organisation.

Enkla och trygga ord

□ En fickbok, «en handbok i revolution» på 80 sidor i handigt format, har just utkommit i svensk översättning. På hittills 21 språk (flera kommer) har den redan slunkit ner i många fickor och vaskor världen över — den samlade upplagan lär ha passerat halvmiljon.

Titeln *Svart-vita boken* får väl uppfattas som en replik till andra valkända smaskrifter av annan färg, som en påminnelse om att den verkliga världskampen utkampas mellan det goda och det onda, och först i den enskilda människan. «Kampen för ett nytt samhälle är i grund och botten en kamp för att förändra människor — och den börjar med oss själva.» Så inleds ett av bokens starkt koncentrerade avsnitt.

Just koncentrationen måste ha kostat de två engelska författarna Sydney Cook och Garth Lean mycken eftertanke. Det har gällt att på ett hårt begränsat utrymme ge alla sorters läsare i olika länder en inspirerande katekes om ett sätt att leva som är universellt gott och som varje hjärna och hjärta förstår. Det har gällt att tränga ner till det som är gemensamt för alla, den samlade mänskliga erfarenheten, religionernas grund, så att varje samvete vaknar. Hur formulerar man sådant på ett dagsaktuellt flygblad? Hur skriver man modern propaganda om eviga lagar?

Författarna har alltså gjort ett försök. De avslutar boken anspråkslost med att «Vi har bara kunnat berätta en liten del och ge dig några av våra idéer.» Men det är ett försök med stor inneboende kraft. Om författarna är anspråkslösa så är ändå idéerna anspråksfulla — de galler ingenting mindre än en världsrevolution. Och eftersom den revolutionen startar i allas vår enkla vardag innehåller boken flera korta vardagshistorier om människor som redan startat. De har rensat upp i sina egna liv, fått en ny frihet och glädje och beslutat sig att sprida den erfarenheten vidast möjligt omkring sig. Sådana historier varvar boken med beskrivningar av världssituationen och förslag till lösningar av den, och med uppmaningar till personliga experiment.

I det engelska originalet hålls allt detta ihop med ett beundransvärt enkelt och friskt språk. Och man konstaterar med glädje att mycket av denna språkliga fräschör kunnat överföras till den svenska översättningen.

För svenska öron torde både den språkliga och den moraliska fräschören i vissa kapitel verka ovanligt för att inte säga anstötligt. Det finns avsnitt om pengar och makt som är avslöjande för alla men kanske utardliga för oss som indoktrinerats att där syndar bara kapitalister och diktatorer. Men avsnitten om alkohol och sex

kanns ofrånkomligt nargångna och utmanande. Skulle vi ha valt alldeles fel frihet? Ja, säkert. Men den «Svart-vita» erbjuder ett så positivt alternativ att var och en som läser två gånger, mening för mening, och jämför med sin egen livserfarenhet, måste hemligt eller öppet erkänna detta är sanning.

Och med det erkännandet kan revolutionen börja. Alexander Solsjentsyn har sagt att hans land skulle raddas från forttrycket om ett antal vanliga människor helt enkelt vagrade att ta del i sådant som de vet är lögn. Det är sanningen, den praktiserade sanningen, som gör världen fri. Och detta är, säger *Svart-vita boken* «det mest spännande sätt man kan leva på och det kan andra historiens gång. Det är en del av den kamp mellan gott och ont som pågår i varje enskild människa.»

Med sitt raka språk lämnar den här boken efter sig en övrigt kansla av trygghet. Vid genomläsningen av den svenska översättningen rann några halvt glomda ord ur svenska psalmboken genom mitt minne. Jag sökte, och där stod det mycket riktigt i nummer 458:

«O led mig med enkla
och trygga ord
var dag i ditt rike in
och lär mig att minnas
att denna jord
och icke blott himlen är din.»

Ingeborg Ekman

Med start från svart-vita boken

På sidan 3 i denna tidning anlams den svenska upplagan av «Svart-vita boken» Har följer en personlig berättelse om dess inflytande

□ Första gången jag råkade på *Svart-vita boken* var för cirka tre år sedan. Min pianolärare förberedde då en översättning till svenska och utvalde mig som ung person utan insikt i ämnet att ge mitt utlåtande om innehållet. Jag gick i tredje ringen då. Boken var intressant och innehöll idéer med sanning. Jag tyckte jag inte trodde jag mig kunna leva dessa idéer själv, jag var så långt ifrån dem.

Senare blev det ett möte hemma i Göteborg angående *Svart-vita*. Ett helt veckoslut talades det om översättning, tryckning, utgivning och sådant. Detta var första gången jag träffade folk

från Moralisk upprustning och det fanns något i det hela som jag alltid langtat efter.

Snart stod jag inför mitt första val. Jag blev en helg inbjuden till två stallen samtidigt, dels till Moralisk upprustnings centrum i Stockholm, dels till en mycket «våt» fest med gamla kompisar. Jag ville mycket hellre till kompisarna. Men då hade jag en stund av stillhet, som jag last om i *Svart-vita boken*, och blev alldeles klar. Genast ringde jag till mitt gäng och sa «Gud har sagt att jag ska resa till MRA:s centrum i Stockholm så jag kommer inte till festen». Den helgen steg mitt intresse för det nya jag mott.

Så följde ett nytt val. En englandsvistelse var sedan en tid planerad för min rakning. Jag var skoltrött, hade dåliga betyg, skulle få ett sabbatsår,

skulle förbättra min engelska. Men nu uppstod frågan: var och hur i England? MRA hade ett centrum där också. Andra erbjudanden fanns. Men återigen blev jag förvissad om att MRA var rätt, och så kom jag till Tirley Garth, en gård några mil söder om Liverpool.

«Would you like a drink?» Skön fråga från min rumskamrat den första morgonen. Men när jag fick hora att det inte var alkohol drack jag ingenting. Så smaningom började jag trivas på Tirley. Efter en tid kände jag att jag måste fatta något slags beslut. «Gud om du vill att jag ska ge mitt liv till dig, så måste du övertyga mig». En lång tomhet följde. Kanske det är mitt snus som står i vägen, tänkte jag.

I ett och ett halvt år hade jag snusat mycket. Nu gick jag in

for att prova Gud med en snusfri vecka. Ingenting hande Gud var alltså inte intresserad av mitt snusande, tänkte jag. Så när veckan var slut lå jag i pajen igen (Paj är en pris snus). Men plötsligt kom en kristallklar tanke: «Du laste om avgudadyrkan i Bibeln igen och snuset är en avgud för dig. Du älskar det, tänker på det och längtar efter det mer än efter Mig. Därför vill Jag att du ska sluta med det.» För första gången fick jag en vettig anledning att sluta.

Mitt liv till Gud

Radd som aldrig förr gick jag in på mitt rum, böjde knä och gav mitt liv till Gud. Stor frid kom in i mitt hjärta. Sedan vågade jag börja jämföra mitt liv med de normer som jag först hittat i den Svartvita boken. Jag skrev ner allt, och det blev nästan en bok. Den luntan skickade jag hem till mina föräldrar, för jag ville vara absolut ärlig med dem. Efter det gick jag ut på en promenad och tog mitt livs sista paj, hade den inne tills den började rinna. Så såg jag ut över det engelska landskapet jag älskar och lå ut pajen, varpå jag tomde dosen.

Ställa till ratta

På min knaggliga engelska berättade jag sedan på ett möte i Tirley om min erfarenhet. En doktor från Egypten kom fram efteråt och sa: «Jag har varit kedjrokare i 20 år och för första gången förstår jag varför jag ska sluta.» Självt förstod jag varför Kristus ville att jag skulle ställa till ratta det som var fel i mitt liv. Jag skulle använda det till att hjälpa andra.

Efter sju månader i Tirley

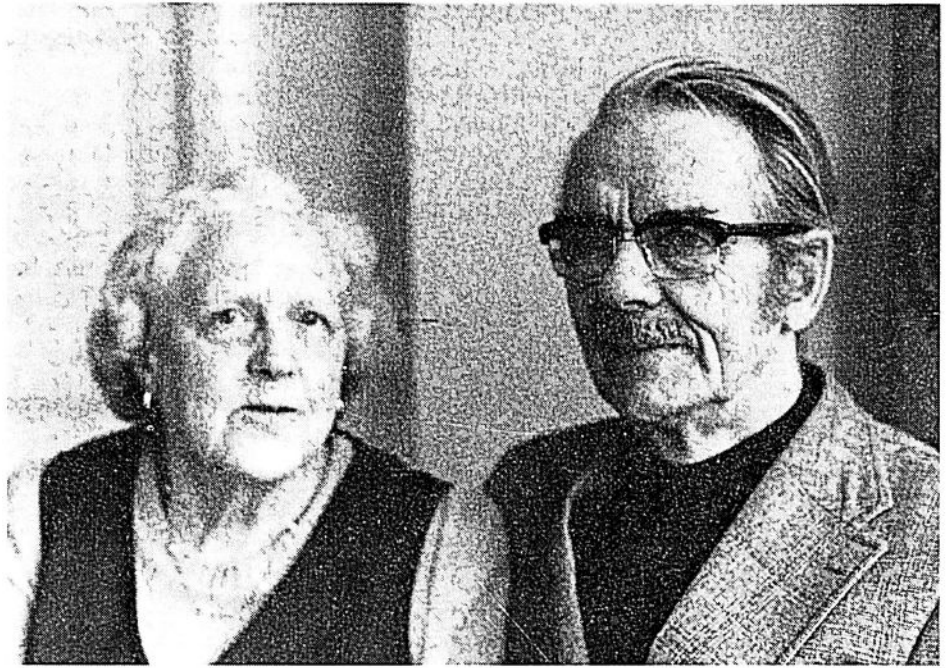
Anette
Hellekant

började jag undra om min framtid. Föräldrarna där hemma undrade också. En dag fick jag tanken att jag skulle vara ensam i stillheten under minst tre timmar. Så jag cyklade iväg med sovack, bibel, stilla-stund-bok och Curt. Tankar kom upp under stillheten jag skulle be min ärgsinte rektor hemma i Göteborg om förlåtelse för alla skrивningar jag fuskat i under aratal. Jag skulle betala tillbaka pengar till spårvagnen där jag fuskat med betalningen.

Curt, det var en massa. En kalott, som varit med mig i tre år alltid och överallt och som blivit ett med min person, djupt

älskad. Jag satt alltså med Curt på huvudet nu och tänkte och plötsligt kom det: «Älskar du Curt mer än mig?» Jag förstod poängen och började gråta. Beslutade i alla fall efter en stund att Gud ska vara först i mitt liv, alltid. Nästa tanke: «Grav ner Curt där du är.» Gravde med fingrarna och grat. Förstod ju vad det innebar. När begravningen var överstämde satte jag mig ner och visste att jag hade ingenting kvar bakom mig allting framåt. En ny tanke: «Ring dina föräldrar och bed dem komma hit till Tirley så ska ditt nästa steg bli klart.»

Forts s 14

*Jorma och Suikka
Varoma*

kampa med en stor del av sitt liv

En dag 1934 laste han en annons i Uusi Suomi att skollara-
ren i Tuutijarvi by i Salla soc-
ken på lappmarksgransen till
Ryssland behövde en drang som
hjälp på sin gård Jorma svara-
de och fick platsen När han
kom till Uleåborg hade han en
mark kvar som reskassa Till
Kusamo fick han lift Men de
sista fyra milen genom ode-
marken gick han till fots

Kriget och Sirkka

— Hade inte vinterkriget
kommit och hade jag inte på
nytt träffat Sirkka, så hade jag
nog blivit kvar i Salla och od-
lat jord och skott renar, säger
Jorma

Sirkka Ilmonen hade han
träffat första gången på en lot-
tabasar i Helsingfors 1932 och
de hade sedan varit ute till-

sammans då och då Under de
fem fredsaren uppe i Salla
«tankte jag just inte på Sirk-
ka», säger Jorma — som har
vissa svarigheter att finna de
rätta uttrycken på svenska
Men han citerar i sammanhan-
get ett finskt ordspråk som un-
gefar säger att gammalt salt
lamnar torst kvar

Allt förändrades

Uppe i odemarksbyn kände
han ingen isolering «Världens
mittpunkt är där jag är» Men
det kändes nog att gransen till
Ryssland var nära Gransvak-
terna på båda sidorna hade
långa sträckor att patrullera och
därför var det lätt för alle-
handa etappman och spioner att
röra sig fram och tillbaka över
gransen

Allt förändrades när kriget
brot ut i oktober 1939 Tuuti-
jarvi by utrymdes och befinner

sig numera bakom ryska gran-
sen Vid fronten i Salla fick Jor-
ma uppleva finnarnas legenda-
riska och segerrika kamp mot
den ryska övermakten i den
ohyggliga arktiska kolden Vid
krigsslutet befann sig Jormas
förband i Rovaniemi som tim-
marna före «eld upphör» utsat-
tes för ett av de våldsammaste
ryska bombardemangen under
kriget

Till fronten igen

Det var på sin första permis-
sion hem till Helsingfors i maj
1940 som Jorma återsåg Sirkka
Efter två dagar var de förlova-
de och den 5 april 1941 stod
brollopet Den 18 juni var det
dags för Jorma att bege sig
till fronten igen, också nu till
gransjagarbataljonen i Salla
Det blev fram till krigsslutet
1944 bara korta permissioner

Forts nästa sida

Intervju med
Jorma Varoma

Jag tror på Finlands framtid

□ Jorma Varoma är född 1913 men fram till 1929 hette han Jorma Wallenius. Det året bytte hans far ut det anrika svenska familjenamnet mot ett finskt, som bara hade de båda första bokstaverna gemensamt med det svenska Finland. Han hade kommunalval 1929 och Jormas far reagerade mot att det svenska folkpartiet delade ut valpropaganda till aktfinska familjer, inledd med orden «Vi svenskar i Helsingfors»

Familjen Wallenius leder sina ättor tillbaka till en präst i Nådendal i mitten av 1500-talet. Han hade nitton barn, och även i de följande fem eller sex prästgenerationerna i slakten är barnrikedomen påfallande. På slakttavlan återfinns också en rad namnkunniga finska ämbetsmän och militärer, däribland Finlands generalstabschef 1925—30 Kurt Martti Wallenius

Ett barndomsminne

Med namnbytet ville Jormas familj som många andra finska familjer med svensk slakttradition klart markera att de ville vara åktfinska, i en tid när de

upplevde den nationella enheten som hotad, utifrån och inifrån. Den känslan och viljan har djupa rotter i Finlands historia under detta och tidigare århundraden

Jorma Varoma minns naturligt nog ingenting av första världskriget. Men från inbördeskriget i Finland 1917—18 har han ett minne. Hans far, som hörde till ett «vitt» kompani, måste mitt i natten hoppa ut genom fönstret för att rädda livet när de «roda» kom för att hämta honom

I vitt och rott

— Det har nog aldrig varit en sådan nöttid i Finland som när jag växte upp, säger Jorma. Alla som inte var rika led brist på både mat och kläder

Jormas generation lärde sig hemifrån att rakna i «vitt» och «rott». Och den frontlinjen gick inte bara mellan de fattiga och de mer eller mindre valborgade. Noden drabbade inte minst medelklassen av «manschettarbetare» som hade samre löner än yrkesarbetarna. Skiljelinjen gick ibland genom familjerna

Och den kunde gå genom enskilda människors hjärtan och samveten som en inre kamp om klarhet och trohet, rotfaste och identitet

Jorma blev med i skyddskaren redan i 11—12-årsaldern. Där gällde det varnet om Finlands nationella frihet, och i skyddskaren fanns också många arbetare som politiskt var socialdemokrater

I det unga Finland hardnade den politiska kampen mellan «vita» och «roda» i början av 30-talet samtidigt som noden och arbetslösheten växte under depressionen. Framtiden tedde sig dyster och det kunde verka meningslöst att satsa på en utbildning när man ändå inte kunde få arbete

Drang i odemark

Jorma växte upp i Helsingfors, kände ingen lust att fortsätta sin skolutbildning och anmälde sig som många jämnåriga frivilligt till militärutbildning

Åren 1932—34 försökte han sig på olika tillfälliga jobb. I kamratkretsen blev alkoholen ett problem som Jorma fatt

Jag tror på Finlands framtid

Forts från sid 7

hemma hos Sirkka — och i sinom tid tillsammans med familjens förstfodda, Marketta

Det var genom Marketta som Jorma och Sirkka först horde talas om Moralisk upprustning Det var 1963, och åren efter kriget hade gett många problem och provningar för familjen Varoma Jorma hade det «ganska bra» i sitt jobb som assistent på ett laboratorium och kom med i fackforeningen både som ombudsman och ordförande

— Da markte jag att ju mera arbetarnas förmaner förbättras desto mer förpliktas de att följa alla avtal På sa satt fastes människolivet fastare i paragrafer

Jorma tillaggar att «det anda var svart» och att han «undrat många ganger hur Sirkka orkat med mig i 35 ar» År 1962 blev han livsfarligt sjuk i tbc Lakarna tvekade inför lungoperation, men den lyckades

Jag började tanka

När Marketta berättade om hur människor fått sina liv förnyade genom Moralisk upprustning tankte Jorma att «inte hjälper det där alls»

— Men nog har det hjälpt Jag har börjat tanka På alla de saker jag gjort fel i livet Förut hade jag egentligen inte tankt att jag kunde göra fel Nu markte jag hur svart det ar att göra något rätt

— Jag tankte på hur mycket jag gjort fel mot Sirkka Jag talade med henne om det och vi kom överens om att börja på nytt Vi haller en stilla stund varje morron och det kanns

mycket bättre att leva Vi har det riktigt gott tillsammans

— De fyra absoluterna — arlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek — ar som en lina som jag försöker gå på När jag faller försöker jag klättra upp igen Det ar svårt, men det lönar sig

När Jorma nyåret 1967 kom till Caux, Moralisk upprustnings världscentrum i Schweiz, och där uppifrån terrassen såg trafiken på gatorna långt nere i Montreux tankte han att «människorna ar nog bra små da de lyms i sa små bilar»

Har fått en ny tro

— Genom Moralisk upprustning har jag fått en tro Det hade jag inte förut, inte ens under kriget När allting var sa svart och ovisst tankte man inte på morgondagen Det fanns nog de som försökte ge mig en tro Men det var bara sekterister, och dem godkande jag inte

Den nya syn på medmänniskan, som Jorma fått sedan han börjat bli arlig mot sig själv, har också gett honom nya perspektiv på Finlands situation och framtid

— Min generation lärde sig hemifrån att tanka i vitt och rött och att hata den andra sidan Också det svenska spraket har jag hatat Men den unga generationen i dagens Finland har nog fatt en annan lardom, och historieböckerna har blivit annorlunda an de var under min skoltid I historien ar det ju lätt så att där talas mest om strid och strid och strid

Ny syn på Finland

— Jag tror att mycket i Finland kunnat vara annorlunda om

min generation och våra föräldrar hade tankt som den unga generationen gör i dag De tanker bättre och friskare an vi Hos dem ar de gamla saren laktat, och de har en mera internationell syn Jag tror också att kanslan för fosterlandet blir större när vi kanner mer för hela världen

Under vinterkriget uppe i Salla fick Jorma en ovantad insyn i den finska folksjalen Manga av de fattiga odemarsborna i Tuutijärvi horde till de rodaste bland de roda En av de ledande bland dem var dessutom rentjuv och allmant opolitlig Men när det blev fråga om att i Finlands arme försvara hem och fosterland blev han en av de tappaste, fick järnkors och tapperhetsmedalj och befordrades till underofficer

Inte partipolitisk

— Jag ar overtygad om, säger Jorma Varoma, att alla har vill att Finland skall vara ett fritt land, och vi kommer inte att förlora var andliga frihet, även om det finns de som vill ge oss en annan politisk ideologi

— Vad jag ar rädd för ar partipolitiken som gör att våra parlamentariker inte får rosta för vad de kanner vara bäst för människorna, utan för vad som anses bäst för partiet

— Darför vill jag inte tillhora något parti Da kan jag tanka och besluta mig själv för vad jag ska göra

Det ar det han försöker göra varje dag i morgonstillheten tillsammans med Sirkka hemma i den ljusa lagenheten vid Ronnvagen i Helsingfors eller i det kara sommarhuset vid havet utanför Borge

Intervjuare Nils Gosta Ekman

Stillsam sensation i Tyrolen

När den österrikisk-ungerska monarkin upplöstes efter första världskriget delades Tyrolen. Norra delen, där olympiastaden Innsbruck befinner sig, stannade kvar i Österrike. Den södra delen införlivades med Italien, där den tyskspråkiga och ratoromansktalande befolkningen i Sydtyrolen blev en minoritet.

Allting var baddat för konflikt. Under 1940-talet lämnade 70 000 människor Sydtyrolen i protest mot vad som uppfattades som likriktningsförsök från Rom. Valdshandlingar hörde till dagordningen fram till slutet av 60-talet, och pessimisterna vantade sig ett nytt Nordarland i Sydtyrolen. Men i stället kom man 1969 fram till en sk paketlösning med vissa garantier för minoriteternas rättigheter. Denna lösning accepterades både av majoriteten av Sydtyrolens befolkning och av Italien och Österrike. Sedan dess har situationen gradvis förbättrats. «Herald Tribune» kommenterade: «Med ett minimum av omtanke kan sydtyrolsfrågan hänvisas till historiens soptunna.»

Den största sensationen vid olympiska vinterspelen var kanske inte när allt kommer omkring Ingemar Stenmarks fall i specialslalom. Det verkligen sensationella var någonting som inte hande inga bomber, inga våldshandlingar i ett gransland som tudelats, där konflikten mellan tysk- och italiensktalande varit en del av en lång och bitter historia. «Var plåga har sitt skri för sig, men halsan tigger still» skaldade Erik Gustaf Geijer. Halsan teg still i Innsbruck. Det var vinterolympiadens stillsamma sensation.

Förändringen i Tyrolen har inte skett automatiskt. Bakom

den ligger mångas talmodiga insats för försoning, både på den tyskspråkiga och den italienska sidan. En av dessa människor är biskopen i Bozen och Brixen, dr. Joseph Gargitter. Han höll ett uppmärksammat tal när han i början av detta år tilldelades sydtyrolska pressens pris. Vi citerar:

«Under flera decennier har Sydtyrolen uppmärksammat runt om i världen på grund av spänningarna mellan tre folkgrupper. Sådana spänningar existerar i större eller mindre skala i alla världens länder. Ibland är det frågan om utländska arbetare, ibland är det

*S. Cristina Valgardena, Bolzano
Foto ENIT*

spänningar mellan raser eller, som hos oss, nationaliteter. Darför kan det sätt på vilket vi försöker lösa våra problem bli ett exempel och utöva ett inte oviktigt inflytande på liknande situationer i andra delar av världen.

Att detta faktiskt stammer har jag själv fått höra direkt från en sonson till Mahatma Gandhi. När han besökte Brixen sade han till mig: «Vi i Indien följer med i det som sker i Sydtyrolen.» Ty i Indien mats kristendomens trovardighet efter om kristna av olika språkgrupper kan lösa sina nationalitetsproblem — med våld eller genom fredliga förhandlingar. Darför kan vi med en viss tillfredsställelse konstatera att efter några smartsamma upplevelser har vi ernått resultat på de fredliga förhandlingarnas väg.

Hur liten den sydtyrolska frågan är i förhållande till andra problem, behöver Europa modeller som fungerar. Inspiration och uppmuntran kan kom-

Forts. sid 14

ningar och förhoppningar om vart land och vår insats i världen

— Ni sänder hjälp till oss, men det är vår uppgift att skapa de människor som är fria från korruption och som kan ta emot hjälpen, sade en talesman för gruppen

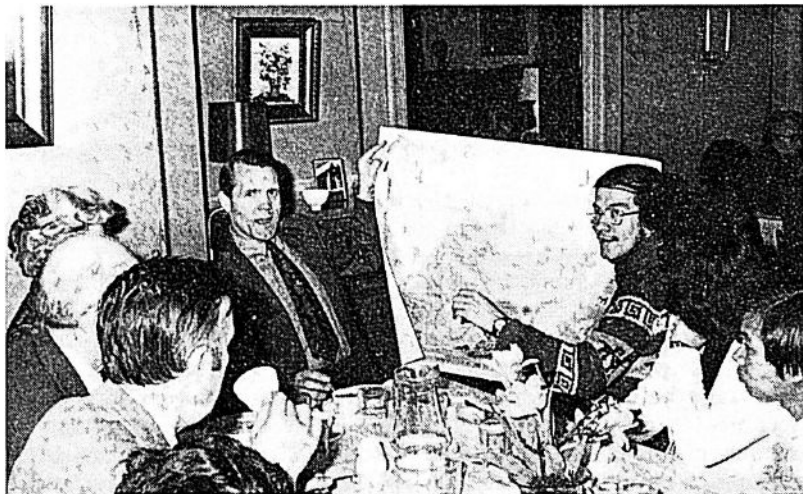
Från en svensk politiker, som är mycket engagerad i Sveriges insats för andra länder, fick de veta att «vi svenskar vill hjälpa människor som är orättfärdigt behandlade först och främst i vårt eget land men sedan också i andra delar av världen Jag tror inte att rättfärdighet kan nås med våld utan genom dialog», sade den svenske politikern

Dessa frågor diskuterades också från svensk och asiatisk synvinkel vid gruppens besök hos Swedish Co-Operative Centre och hos Lantmannens riksförbund

Några av ungdomarna i Song of Asia var inbjudna i riksdagens kristna grupp att leda dess morgonandakt som hålles varje onsdag i riksdagshuset

Studiebesök för ömsesidig information och tankeutbyte hade arrangerats i olika läroanstalter i Stockholm, liksom senare i Uppsala, Örebro och Umeå, och därigenom fick de asiatiska ungdomarna möta flera tusen svenska skolelever och studenter Intresset var överallt stort och lyssnandet intensivt även i skolklasser där man annars har svårt att samla uppmärksamheten

Under vistelsen i Stockholm och Umeå var de asiatiska ungdomarna inkvarterade i privata hem och fick därigenom en nära naturlig kontakt med ett stort antal svenska familjer som i sin tur passade på att inbjuda andra familjer och vänner för att träffa de långvaga gästerna

Hans Ragnar Mathisen, konstnar och ordförande för sameforeningen i Oslo, visar den karta han själv skapat över urbefolkningarna i världen med utgångspunkt från Nordkalotten Riksdagsman Tore Nilson, en maorierflicka från Nya Zeeland och en muslimsk pojke från Filipinerna var bland dem som med stort intresse tog del av denna framställning

Mathisen kom till Stockholm tillsammans med Song of Asiatruppen från Schweiz Han hade varit med dem i det schweiziska juraområdet där ledande personer bland både separatister och anti-separatister till mångas förvåning gjort gemensam sak i att inbjuda Song of Asia till detta konfliktladdade område

Asiaterna fick ta emot många uttryck för tacksamhet från svensk sida för sitt besök i Sverige Men de var från sin sida också angelagna om att uttrycka sin egen tacksamhet för svenska insatser i deras hemländer

— Efter foreställningarna kommer många människor och tackar oss, men jag tycker det är viktigt att balansen rättas till, sade Pankaj Shah från Indien

— I går kväll var jag på middag hos en svensk veterinär som jag först träffade i Bangalore 1965 Han var utsänd av svenska staten för att hjälpa oss med vår boskap Men hans hem i Bangalore var ett centrum för många av oss unga indier, där vi först mötte Moralisk upprustning

Gele Bonaruah från Papua Nya Guinea har talat om svenskar som besökt hans land

och de broar mellan länder de varit med om att bygga Det är faktiskt sant att i nästan alla de länder, som Song of Asia-gruppen representerar, har folk från ert land gjort tjänande insatser, och det är anledningen till att många av oss är här i dag, sade Pankaj Shah

Han papekade att Sverige i många asiatiska länder ses som en modell för den demokratiska valfärdsstaten

— Men det är först under mitt besök här som jag börjat förstå vad som krävts för att skapa denna valfärdsstat, fortsatte Pankaj Shah Jag tankar på era folkrorelser Det är svårt att foreställa sig det svenska valfärdsstatens samhället utan nykterhetsrorelsen, arbetarrorelsen, kooperationen, den religiösa väckelsen och den folkbildning som horde till folkrorelserna

Forts sid 14

Maorierna upptäcker Nya Zeeland — en scen ur Song of Asias panorama från Asiens länder

Song of Asia i Sverige

«Song of Asia» gavs vid fem valfyllda föreställningar på Södra teatern i Stockholm den 25—29 februari, och en extra kvällsföreställning arrangerades efter söndagens matme. De medverkande — ett 60-tal ungdomar från tretton asiatiska länder — fick ett påtagligt starkt gensvar för sina sånger och danser och för sitt budskap om lyssnandet till den inre rösten som en vägvisare ut ur hat och bitterhet till försoning och fred. Tystnaden i salongen var intensiv under den stilla stund som «Mama», den gamle indiske berättaren i Song of Asia, föreslår innan ridan går ner efter slutscenen.

Ungdomarna i Song of Asia fick god kontakt med publiken inte bara från scenen utan också vid personliga samtal på teatern efter föreställningarnas slut. Det ungdomliga inslaget var påfallande stort, men i övrigt hade publiken på Södra teatern en lika bred sammansättning av olika åldrar och bakgrund som den inbjudan av

Song of Asia till Sverige, som undertecknats av omkring 250 personer. Där återfanns, liksom vid föreställningarna, atskilliga riksdagsmän, fackrepresentanter, lärare och studenter.

Diplomatiska kåren representerades av bl a Englands, Finlands, Egyptens och USA:s ambassadörer. En av dem framförde sitt tack för «den fasci-

nerande kväll» han fått vara med om. «Bombay-scenen var precis på pricken», sade han. Under sin tjänstgöring i Asien hade han ofta varit i Bombay. Under sina två veckor i Stockholm fick Song of Asia-gruppen över huvud taget en bred kontakt med dagens Sverige.

Talman och riksdagsledamöter tog emot dem. Vid sammankomsten i riksdagshuset och vid en hel dags samvaro på Alnas—Moralisk upprustnings centrum på Djurgården i Stockholm — gav politiker svar på asiaternas frågor om hur fattiglandet Sverige kunnat bli ett demokratiskt foregangsland och ett valfardsland. Samtidigt gav denna mangfacetterade asiatiska grupp uttryck för sina förvant-

Rid i dag!

En hjartlos och grym tid har den forindustriella tidens England kallats I brittiska parlamentet försvarades slavhandeln och barnarbetet i gruvorna med argumentet att landets ekonomi och naringsliv skulle motas av kollaps om de upphorde Det framhålls av någon lord i överhuset, att «hela samhällets vävnad skulle spricka, om man satte in en kil av det som är principiellt rätt»

Men det fanns någon som satte en kil in i detta hardhjärtade samhälle Det var John Wesley som outtröttligt red, predikade och skrev (på hästryggen) i mer än femtio år Han var född som nummer femton i en barnskara på nitton

Om denna i England och i stora delar av världen välskända gestalt har ett drama skrivits och satts till musik «Ride! Ride!» av Alan Thornhill och Penelope Thwaites står inför sin premiärtur i England 200 år efter den tid då Wesley levde och verkade

Social kamp

Man har tillskrivit John Wesley mycket stor del av fortjäntan för att England fick en omvälvning i sitt samhälle utan blodig revolution Hans väckelsearbete, metodismen, började lägga en grund för viktiga sociala reformer längre fram

Slavhandeln avskaffades tack vare en tjugofemårig kamp i parlamentet av William Wilberforce De första fackföreningarna gick

igenom en smartsam födelse under 1800-talets första halft Gruvarbetaren och journalisten Keir Hardie blev en av den brittiska arbetarrörelsens pionjärer och gjorde sitt inträde i parlamentet i keps och slitna arbetskläder Han blev snart känd som «ledamoten för de arbetslösa» Han kallade sin ideologi «kristen socialism» och gick ut i kamp mot den fattigdom och nød som många av de besuttna blundade för

Både Wilberforce och Keir Hardie har inspirerat författare att dramatisera något av deras liv Deras kamp för ett rättfärdigt samhälle har gjort dem till aktuella gestalter idag

Norden

I de nordiska länderna framträdde på 1800-talet väckelse- och folkrorelsernas man Norges Hans Nielsen Hauge, Danmarks Grundtvig, Finlands Paavo Ruotsalainen, Sveriges Peter Wieselgren och Lars Levi Laestadius är man som inte bara verkat kraftigt i sin egen tid men satt bestående spår intill nutiden

Vår tid kallas visserligen ofta historielös Vi sysslar med nuet Vi är upptagna av vårt eget starkt organiserade samhälle Vi har också på ett naturligt sätt intresse för det globala Det kommer direkt in i våra vardagsrum genom TV Många fler har tillfälle att resa till andra länder än vad som tidigare var möjligt Men trots allt det-

ta anar vi ibland att vi behöver något djupare att fasta våra egna rotter i Intresset för biografi, genealogi och personhistoria är i stigande Dramatiska framställningar och böcker om verkliga livsoden — beromda och okända — har blivit i bästa mening populära En fulltalig och helt entusiastisk publik tar emot ett gästspel från Finlands nationalopera, till exempel, både i Oslo och Stockholm På programmet står operan om Paavo Ruotsalainen liv, «De sista frestelserna» Aftenposten i Oslo skriver i en lätt förvånad ton «En opera bygget över noe såvidt lite publikumsvennlig som en omreisende väckelsepredikant i begynnelsen av förrige århundre, samlar fulle hus i Helsingfors kveld etter kveld, og har gjort det

Forts sid 14

Kort nytt

SVERIGE

«Varnhemsspelet om klostrets tillblivelse» kommer att framföras vid världskonferensen för moralisk upprustning i Caux i Schweiz lordagen den 17 juli i år. Medverkande är ett 30-tal varnhemssbor som foretar resan i buss med kyrkoherde och fru Claes och Gunhild Robach som reseledare. På väg till Caux görs ett studiebesök i Citeaux i Frankrike. Det var från klostret där som de första cistercienser-munkarna kom till Sverige och grundade klostren i Alvastra och Varnhem.

Den förste abboten i Varnhem, Henrik, gestaltas i Varnhemsspelet av chefredaktören för Skovde Nyheter, Sture Rikner. Rollen som den rika fru Sigrid, som skänker munkarna mark för klostret, spelas av fru Anna-Britta Hermansson, ordförande i västgotadistriktet av Inner Wheel, som tagit initiativet till ett framförande av spelet i Varnhem den 17 mars. Varnhemsspelet är skrivet av Gunhild Robach och hade premiär pingstdagen 1974. Det har sedan blivit tradition att ge det i Varnhem varje vår och höst. Framförandet i Mountain House i Caux blir på svenska med simultantolkning till bl a engelska, tyska och franska.

RHODESIA

Alec Smith, son till Rhodesias premiärminister Ian Smith, talade nyligen vid en samling i Hares metodistkyrka i Rhodesias huvudstad Salisbury. Han var inbjuden av pastorn där, Arthur Kanodereka, som välkomnade honom som «min van Alec». Pastor Kanodereka hör till ledningen för African National Council, ANC.

«Om någon sagt för några år sedan att jag skulle vara här nu skulle jag ha sagt att de var galna», sade Alec Smith i sitt anförande. «Men människor kan förändras. Det har jag upptäckt i mitt eget hjärta. Sedan kan vi arbeta för vad som är rätt för detta land. Arthur har hjälpt mig att älska detta land mer än någonsin och låra kanna det som jag aldrig lärt kanna det förut.» Pastor Kanodereka berättade att han hatat Alecs far. «Jag trodde att han bara kunde lyssna på vapnen, och att om vi bara blev av med honom skulle vi själva få makten. Men i Caux studerade Alec och jag tillsammans, vi arbetade och bad

Gud har skapat oss svarta och vita så att vi kan söka oss fram till hur vi ska leva tillsammans. I detta land behöver vi varandra.» «I Europa finns det människor som ser Rhodesia som en arena för kampen mellan ost och väst. Gud ser Afrika inte som en världsdelen som slits sönder utan som en världsdelen som ger ett svar både till ost och väst.»

AUSTRALIEN

Stan Smith, internationell tennistjärna och Wimbledon-segrare, deltog i en nyårskonferens för moralisk upprustning i Canberra, Australien. Han fattade där tre beslut för 1976 och rekommenderade konferensdeltagarna att göra detsamma. Besluten var: 1) Att ha mera kontakt med människor. 2) Att tanka mera på andra. 3) Att visa en bättre livsstil både på och utanför tennisplanen.

Det viktigaste beslutet var det sistnämnda, sade han. «Jag behöver en starkare tro på Guds optimistiska plan för min morgondag. Jag tror att om vi alla provar vad som är Guds plan för oss och later honom leda oss på vägen, så skall denna framtidsoptimism lysa igenom våra handlingar dag för dag.»

HOLLAND

En internationell ungdomskonferens för moralisk upprustning kommer att vara samlad i Nijmegen i Holland över påskhelgen med början på långfredagen den 16 april och avslutning på onsdagen den 19. I den skamsamt hållna inbjudningstexten sägs att konferensen ger unga män och kvinnor en chans till en intressant plats på livstid med garanterad full sysselsättning. Som meriter anges initiativ, mod och engagemang.

Det erbjudna jobbet består i «att etablera ett nytt och rättvist samhälle där varje människa har en unik och viktig roll att spela. Traditionella vägar och strukturer bågner under nya påtryckningar och utmaningar. För att ge skapande svar till dessa utmaningar behövs en förändring av hjärta och motiv hos individerna. Uppgiften för den närmaste framtiden är att åstadkomma denna förändring hos oss själva och i våra länder, frivilligt och i tid.»

En ny livsstil

galler också vad vi ater och dricker och hur vi vårdar
vår halsa

Aven med tanke på den svaltande världen ar det vik-
tigt att vi lever enklare och sundare, så att jordbruk
och plantager kan användas for mer livsnodvandig
produktion

Las mera harom i

Tidskrift for HALSA

Lidingo, tel 08/765 05 56

Årspren 52 kr, halvar 28 kr Losnummerpris 4 90

Saljes i halsokostaffarer och stora pressbyråkiosker

Med start från Svart-vita

Forts från sid 5

Det blev ett sex minuters samtal i telefon med pappa på fredagskvällen. Inte mycket hopp om att de skulle komma. Arbete och ekonomi och mycket annat hindrade. Ett hemskt veckoslut följde då allt ifrågasattes för mig, ideer, tro, beslut, ledning. Jag hade satsat allt på ett kort. Kunde Guds ledning fungera? Inte kunde val föräldrarna komma? Mandag morgon hade jag en enda tanke «Du måste tro på min plan». Jag orkade inte tro, men bad om tro.

Ledning fungerar

Några timmar senare fick jag ett telegram «Vi kommer tisdag. Mamma och pappa». Jag var otroligt lycklig, mest av allt för att jag nu visste att ledning fungerar. Föräldrarna kom i en hyrd gul Mustang från London och stannade i fyra intensiva underbara dagar då vi fick tala med varann. Jag tvingade mig själv att söka ledning om mitt nästa steg «Du ska åka hem och tackla din bakgrund, det svåraste du kan göra».

Jag kom hem och gick om tredje ring och lyckades bättre i skolan och i omgivningen. För övrigt kände jag behovet av Svart-vita boken starkare än någonsin, för människor långtar efter något nytt att leva för.

Därför gläder jag mig nu att den svenska översättningen är utkommen. Det är viktigt att den sprids vida omkring, för alla behöver den.

Anette Hellekant

Rid i dag

Forts från sid 12

länge. Men inte bara det. Folk ser den flere gånger.»

Så är det inte bara Wesley utan atskilliga andra ur folkens historia som rider idag. Man vet inte vem som skulle bli mer förvanad — Paavo Ruotsalainen att hora sig själv sjunga på Stockholms opera, eller John Wesley att återuppleva episoden med Martha Thompson på turnen över hela England. Martha var en tjänsteflicka i en rik familj, och då hon blev omvänd tyddes det som vansinne. Hon förpassades till mentalanstalt och raddades därifrån efter två år av John Wesley personligen, som tog henne med ridande tillbaka bakpa sin häst.

«Ride! Ride!» rider ut på riksturne under elva veckor innan London-premiären äger rum i maj månad.

Gerd Jonzon

Stillsam sensation

Forts från sid 9

ma härifrån och bidra till att vanda utvecklingen i riktning mot enighet och överbryggande av skilljaktigheter och konflikter.»

Så långt biskop Gargitters tal vid prisutdelningen. Det bör kanske tilläggas att biskopen vid ett besök i Caux ett par år tidigare uttalade sig om behovet av ett större perspektiv på den sydtyrolska frågan «Efter att både tysk- och italiensktalande

politiker återvart från Caux, märkte jag att de förändrats. Deras principer hade inte förändrats, men de hade fått mod att stå för sina principer. Plötsligen hörde jag dem säga sådant som jag aldrig hade hört förut. Efter att ha lyssnat till dem började jag tro att man behöver konfronteras med problem på andra håll i världen för att se sina egna problem i deras rätta dimensioner.»

Song of Asia

Forts från sid 11

Roster från publiken

Jugoslavisk invandrare Säger man att Song of Asia är något nytt? — Det tror jag inte. De har människorna står med bagge fotterna på jorden.

Affarsman Vi har bevittnat Asiens sång. Vad är Nordens sång? Sveriges sång? Vad skulle den innehålla?

Forskare Varför accepterar vi ondska i våra folk, i vår omgivning och i oss själva? Därför att vi egentligen inte brinner för det som är riktigt. Om sorgen om andra har ersatts med sådana avgudar som materiell trygghet, karriär och sex. Under de här dagarna har jag fått hjälp att känna igen dessa avgudar och kasta dem på skraphogen. Jag har bestämt mig för att låta Gud programmera mitt liv istället för att själv programmera både mitt och andras liv.

Civilingenjör
Lennar Sjögren
Trossnas Gård
S-662 52 EDSVILLA
Sverige

BÅTPLANER?
Rådfråga
Båt-PONTUS
Goteborgs
Frihamn
Tel 031-51 07 04

Båt
PONTUS